

Gudrun Haglund-Eriksson  
Bengtstorp  
694 98 Närkesberg

## Remissyttrande från Svenska Fåravelsförbundet

### **För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd (SOU 2017:1)**

*Svenska Fåravelsförbundet (SF) har tagit del av remiss 2017:1, innehållande förslag kring utveckling av svensk landsbygd genom en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd.*

*Svenska Fåravelsförbundet, nedan benämnt SF, är en intresse- och näringslivsorganisation för Sveriges fårföretagare. Föreningen har 24 länsföreningar och har idag drygt 2600 medlemmar. Ett stort antal av landets får finns i företag som drivs av medlemmar i Svenska Fåravelsförbundet.*

#### **Sammanfattning**

SF ställer sig positiv till en aktiv politik för att främja landsbygdens utveckling. Aktuell remiss innehåller en bred och så gott som heltäckande beskrivning av nuläget och en väl utstakad riktning för framtiden. SF ställer sig positiv till beskrivna mål och förslag till insatser med syfte att främja möjligheten att utveckla näringsliv och förutsättningar för att leva och verka i Sveriges landsbygd, såväl nära stad som i mer glesbebyggda områden av vårt land.

Vi vill med detta remissyttrande speciellt förtydliga vad vi ser som avgörande insatser för att lyckas med målsättningen att få svensk landsbygd att leva och utvecklas. SF ser att platsbunden grön näring i framtiden kan och behöver möjlighet att utvecklas för att bidra Sveriges livsmedelsförsörjning. Lammproduktion är en jordbruksgren med framtiden för sig. Behovet av inhemskt lammkött beräknas öka, och insatser för att främja utveckling och drift av befintliga och nystartade fårgårdar är av betydande vikt för att öka tillgången på svenskt lammkött, och bidra till en mer levande landsbygd. Den nyligen presenterade livsmedelstrategin pekar ut en önskan om ökad inhemsk livsmedelsproduktion. Fårnäringen har potential att bli en av byggstenarna i den utveckling av landsbygden och möjligheten att försörja sig inom grön näring som vi anser krävs för att utveckla företagande på landsbygden.

Vår förhoppning är att de förslag som behandlas i remissen ska bli verklighet, och efterlyser närmare beskrivning av hur dess goda förslag ska bli verklighet.

## Särskilda synpunkter

### - **Näringsliv och Företagande**

- SF ser att insatser som främjar generationsskifte inom platsbunden näring och finansiering av, och investering i nystartade företag är av stor vikt för att vilja och våga satsa som egen företagare på landsbygden.
- Närhet till och kontakt med olika typer av samhällsservice är också en avgörande faktor för beslutet att driva eget företag inom landsbygden.
- Företagare inom grön näring omfattas av en mängd regler och administration som tar tid från den faktiska kärnverksamheten. Samordning av myndigheters regelkrav och tillsyn samt förenkling av administration kring exempelvis åtaganden, tillstånd och regelverk skulle bidra till ökad insats inom kärnverksamhet och utveckling av densamma. Initiativkraft och kreativa företagsidéer kan annars till viss del bromsas upp av administrativa ålägganden.

### - **Digital kommunikation och transport infrastruktur**

- Den enskilt tyngst vägande faktorn för att lyckas med en framgångsrik utveckling av landsbygden, oavsett verksamhet är tillgång till bredband och digital kommunikation. Här måste en konkret handlingsplanfastställas och arbetet med att bygga färdigt en fungerande digital kommunikation till hela Sverige, inklusive landsbygden måste omgående slutföras.
- Många kontakter och ärenden med omvärlden sköts idag digitalt inom lantbruk och annan till landsbygden platsbunden företagsamhet. Generellt ökar intresset för digital närvaro för företag inom lantbruk- och besöksnäring, detta intresse kommer även att vara ett krav för nästa generation näringsidkare på landsbygden. Marknadsföring och försäljning av företagets produktion, möjlighet att ta betalt av kunder, betala räkningar, skicka fakturor, uppföljning och analys av företagets ekonomi samt rapportering och kontrolluppföljning sköts alltmer digitalt. Detta är bara några exempel på varför ett fungerande digitalt nät är av största vikt.
- Fungerande person- och godstransporter krävs för att driva verksamhet. SF ställer sig positivt till konsekvensanalyser över var insatta resurser för att förbättra vägnätet ger störst nyttoeffekt i förhållande till investering med hänsyn tagen även till landsbygdens behov.
- Staden behöver landsbygden, men landsbygden behöver även staden. Ett fungerande utbyte underlättas av att såväl digital kommunikation som infrastruktur fungerar mellan stad och landsbygd.

### - **Kompetensförsörjning**

- För att förmå fler att leva och verka på landsbygden behövs tillgång till utbildning på olika nivåer. Att utbilda sig eller vidareutbilda sig i kombination med arbete i egen verksamhet, eller som anställd inom företag på landsbygden bidrar till att hela Sverige kan utvecklas. Möjlighet att utbilda sig oavsett bostadsort ökar om den digitala kommunikationen fungerar.
- SF ser gärna ett utökat samarbete mellan befintliga företag inom grön näring och den lokala gymnasieskolan med inriktning mot turism och/eller grön näring. Att synliggöra fårnäringen i dessa sammanhang vore önskevärt och till gagn för hela jordbruksnäringen. SF ser en hög andel kvinnor, ofta yngre än genomsnittet av lantbrukare som egenföretagare inom fårnäringen. Att starta med får kan ofta leda in till andra verksamheter inom landsbygdens olika företagarmöjligheter, till exempel

ytterligare djurhållning, besöksnäring, hantverksverksamhet och verksamhet inom konst- design- och kulturföretagandet, då fåren förutom kött även producerar ull och skinn, eftertraktade naturmaterial. Att lyfta fram fårnäringen i kontakten med exempelvis lantbruksutbildningar på gymnasienivå skulle kunna bidra till att fler intresserar sig för fårföretagandet. Vilket på sikt skulle öka andelen betesdjur och bidra till inhemsk köttproduktion samt en i övrigt ökande företagsamhet på landsbygden.

- **Samhällsplanering och Bostäder**

- Förslag enligt remissen som underlättar investering i renovering och nybyggnation av bostäder och gynnar företagandet på landsbygden i fler riktningar och aspekter, här vill SF understryka att respekt för den enskildes äganderätt är av vikt.
- SF påpekar vikten av att banker och andra låneinstitut regleras så de har möjlighet att ge rimliga villkor vid långivning för nyproduktion och renovering av befintligt bostadsunderlag i landsbygd.

- **Kommersiell Service, Valfärdstjänster och Kultur**

- Landsbygden behöver affär, postgång och betaltjänster, inte bara för sin egen verksamhet men även för att attrahera besökare eller pendlare.
- Barnomsorg, skola och äldreomsorg skall finnas i lokalt, av vikt för att framtidens generationer ska vilja satsa på ett liv på landsbygden.
- Sätt till medel som ger den kultur som redan idag spirar i landsbygden möjlighet att utvecklas. Flödet av "kultur" kan då gå i två riktningar, från stad till land och från land till stad.

- **Statens närvaro i landsbygden**

- Trygghet bör även finnas för landsbygdens bor. Landsbygden bör ha samma tillgång till "blåljus" som staden. Polis, räddningstjänst och akutsjukvård ska finnas inom rimlig tidsintervall även på landsbygden. Detta skapar även lokala arbetstillfällen och bidrar till möjlighet för kommersiell service att överleva.
- SF ser positivt på den i remissen benämnda Serviceorganisationen

- **Tydligare styrning och samordning av landsbygdspolitik**

- Som företrädare för företagare inom fårnäring, vilka ofta har fler verksamheter inom sitt företagande, ser vi det som självklart att hänsyn tas till landsbygdens förutsättningar inom alla delar av statlig verksamhet och planerade åtgärder.
- Beslut och påverkansgrad inom ramen för rovdjursförvaltning bör decentraliseras så de som bor i rovdjursområden och lever med rovdjursförekomst kan påverka sin situation.

- **Civilsamhället utvecklar landsbygden**

- Föreningslivet såväl i storstad om på landsbygd lever idag en tynande tillvaro och alla medel som kan vända den trenden välkomnas.

- **Konsekvenser av kommitténs förslag**

- SF anser att bredbandsutbyggnaden bör vara ett prioriterat område.

### **Övrigt**

Ett rent skriv fel verkar förekomma i nedanstående citat hämtat från sid 101 i SOU:2017  
Mer logiskt att beslutet i *november 2017*, troligen skulle vara *november 2016*!  
*öI en överenskommelse mellan regeringspartierna beslutade man i november 2017 att satsa ytterligare 150 miljoner på bredbandsutbyggnad.  
Denna bredbandsmiljard kommer att tillföras landsbygdsprogrammet under våren 2017.ö*

### **Invändningar**

Formuleringen att ingrepp i äganderätten i möjligheste mån bör begränsas, bör omskrivas till enbart bör begränsas, då möjligheten att besluta över brukandet av sin mark är av största vikt för företagandets drivkraft.

*Äganderätten ska respekteras och ingrepp i denna bör i möjligaste mån begränsas. Om samhällsnyttan ändå motiverar inskränkningar i äganderätten ska samhället utge skäligersättning till den som blir föremål för inskränkningarna.*

SF har inga ytterligare invändningar i sak, då remissen i stort syftar till positiva åtgärder för utvecklingen på landsbygden, dock återstår fler konkreta åtgärder kring hur de i remissen så goda förslagen ska bli verklighet.

Gudrun Haglund-Eriksson  
Vice ordf. Sv. Fåravelsförbundet

Magnus Jönsson  
Ordf. Sv. Fåravelsförbundet